

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av föreningslagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av föreningslagen (RP 200/2022 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Lagutskottet (LaUB 22/2022 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av föreningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i föreningslagen (503/1989) 12 och 13 §, 17 § 6 mom., 19 och 22 §, 23 § 1 mom., 27 § 2 mom., 39 § 1 mom. och 40 § 3 mom., av dem 17 § 6 mom. och 27 § 2 mom. sådana de lyder i lag 663/2022, 19 och 22 § sådana de lyder i lag 678/2010 samt 23 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 678/2010, 39 § 1 mom. sådant det lyder i lag 628/2016 och 40 § 3 mom. sådant det lyder i lag 497/2016, samt

fogas till 35 §, sådan den lyder i lag 678/2010, ett nytt 4 mom., till lagen en ny 37 a §, till 39 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 628/2016, ett nytt 4 mom. och till 62 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1098/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

12 §

Inträde i en förening

Den som vill bli medlem i en förening ska meddela föreningen detta. Beslut om godkännande av medlemmar fattas av styrelsen, om inte något annat bestäms i stadgarna. I stadgarna kan det också bestämmas att styrelsen beslutar om förfarandet för godkännande av medlemmar och om förutsättningarna för godkännande.

Riksdagens svar RSv 239/2022 rd

13 §

Utträde ur en förening

En medlem har rätt att när som helst utträda ur en förening genom att skriftligen anmäla detta hos föreningens styrelse eller dess ordförande. Styrelsen kan besluta att anmälan också kan göras bevisligen på annat sätt och att anmälan även kan tas emot av någon annan som styrelsen utsett, om inte något annat bestäms i stadgarna. En medlem kan också utträda genom att vid föreningens möte anmäla detta för anteckning i protokollet. I stadgarna kan bestämmas att utträdet blir gällande först en viss tid efter anmälan. Tiden får inte vara längre än ett år.

17 §

Medlemmarnas beslutanderätt

I stadgarna kan det bestämmas att medlemmarna i frågor som särskilt nämns i stadgarna utövar sin beslutanderätt vid särskilda omröstningstillfällen, per post, genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel utan att komma samman till möte. Av de frågor som nämns i 23 § 1 mom. får bestämmelsen dock endast gälla val av styrelse eller styrelsemedlemmar.

19 §

Förbundsomröstning

I stadgarna kan det bestämmas att beslutanderätten i en förening som enligt stadgarna har endast föreningar eller enskilda personer och föreningar som medlemmar ska utövas genom förbundsomröstning. I stadgarna ska nämnas i vilka frågor eller under vilka förutsättningar förbundsomröstning tillämpas. Förbundsomröstning får inte gälla frågor som nämns i 23 § 1 mom., med undantag för val av styrelsen eller styrelsemedlemmar, som nämns i 23 § 1 mom. 4 punkten.

Förbundsomröstning förrättas vid särskilda omröstningstillfällen, per post eller genom datakommunikation och med ett tekniskt hjälpmedel utan att medlemmarna kommer samman till möte.

22 §

Andra sätt att fatta beslut

Om en i stadgarna nämnd fråga ska avgöras i föreningen vid en viss tidpunkt på det sätt som avses i 17 § 6 mom. eller 19 § och detta inte har skett, har en föreningsmedlem rätt att skriftligen kräva att styrelsen ska sköta om att beslutsfattandet ordnas. Har styrelsen trots kravet inte ordnat beslutsfattandet eller har kravet inte kunnat framställas till styrelsen, ska regionförvaltningsverket på ansökan av den medlem som krävt att beslutsfattande ska ordnas berättiga medlemmen att ordna omröstningstillfälle, poströstning eller omröstning med något tekniskt hjälpmedel på föreningens bekostnad eller vid vite ålägga styrelsen att göra det.

Riksdagens svar RSv 239/2022 rd

23 §

Frågor som skall avgöras vid möte

Vid föreningsmötet eller, om så bestäms i stadgarna, vid fullmäktigmötet ska beslutas om

- 1) ändring av föreningens stadgar,
 - 2) överlåtelse eller inteckning av fastighet eller överlåtelse av annan egendom som är betydande med hänsyn till föreningens verksamhet,
 - 3) omröstnings- och valordning som avses i 30 §,
 - 4) val eller avsättning av styrelsen, styrelsemedlemmar, revisorer eller verksamhetsgranskare,
 - 5) fastställande av bokslutet eller årskalkylen och beviljande av ansvarsfrihet,
 - 6) upplösning av föreningen.
-

27 §

Beslutsförfarande

Ett beslut om ändring av stadgarna på det sätt som avses i 17 § 2, 4 eller 6 mom. eller 19 § 1 mom. eller så att majoritetsval ersätts med proportionella val är dock giltigt, om beslutet vid omröstning har biträttits av mer än hälften av de avgivna rösterna och det i övrigt har fattats i enlighet med vad som föreskrivs eller bestäms om ändring av stadgarna. Vad som föreskrivs i detta moment tillämpas inte på en stadgebestämmelse med stöd av vilken styrelsen eller styrelsemedlemmar kan väljas genom medlems- eller förbundsomröstning.

35 §

Styrelsen

Styrelsen kan enligt ett förfarande som den bestämmer fatta beslut utan att komma samman till möte, om inte något annat bestäms i stadgarna. Om beslutet fattas utan möte ska det registreras, verifieras och förvaras på ett tillförlitligt sätt.

37 a §

Bokföringsskyldighet och annan redovisningsskyldighet

Föreningens bokslut och verksamhetsberättelse ska upprättas i enlighet med bokföringslagen (1336/1997).

Med avvikelse från 1 mom. kan det i föreningens stadgar bestämmas att 3—7 mom. ska tillämpas på föreningens bokföring, om det sammanlagda beloppet av de understöd och andra inkomster som föreningen erhållit per räkenskapsperiod är högst 30 000 euro för både den avslutade räkenskapsperioden och den räkenskapsperioden som omedelbart föregår det och föreningen inte

Riksdagens svar RSv 239/2022 rd

bedriver affärsverksamhet. Ovannämnda gränsvärde anses också bli underskridet om det är mindre än två år sedan föreningen registrerades och det inte är uppenbart att gränsvärdet överskrids under räkenskapsperioden. Om det ovannämnda gränsvärdet underskrids kan föreningsmötet dessutom, utan att ändra stadgarna, besluta att bokföringen ska organiseras i enlighet med 3—7 mom. genom ett beslut på vilket tillämpas de krav på majoritet och möteskallelse som gäller ändring av stadgar.

Syftet med den bokföring som avses i 2—7 mom. är att hålla föreningens inkomster, utgifter, tillgångar och skulder (transaktioner) åtskilda så att medlemmarna samt understödsgivarna och myndigheterna kan övervaka ekonomin på det sätt som skötseln av deras uppgifter förutsätter.

Transaktionerna ska bokföras enligt kassapprincipen, i kronologisk ordning och utan ogrundat dröjsmål. Av alla transaktioner ska framgå deras innehåll och tidpunkt. Dessutom ska det fortlöpande föras en uppdaterad förteckning över föreningens tillgångar och skulder samt ses till att bokföringen ger de uppgifter som behövs för fullgörande av eventuell skattskyldighet.

Fakturor, kvitton och annat bokföringsmaterial som gäller transaktionerna ska förvaras så att sambandet mellan en bokföringsanteckning och en transaktion vid behov kan utredas utan svårighet. Om ett verifikat utfärdat av en utomstående inte kan fås som grund för anteckningen, verifieras anteckningen med hjälp av en skriftlig utredning. Bokföringen och det material som gäller transaktionerna ska förvaras i sex år efter det kalenderår som de gäller.

En föreningsmedlem har rätt att på begäran få tillgång till bokföringen en gång för varje avslutad kalendermånad, och uppgifterna ska senast två veckor efter begäran hållas framlagda under minst två veckor. Om det i stadgarna bestäms att bokföringen ska hållas framlagd mer sällan, en längre tid efter begäran eller under en kortare tid, ska en årskalkyl över verksamheten upprättas för räkenskapsperioden och läggas fram för medlemmarna inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång. Föreningsmötet kan dessutom utan att ändra stadgarna besluta att bokföringen ska hållas framlagd och att en årskalkyl ska upprättas i enlighet med vad som senast nämns i detta moment genom ett beslut på vilket tillämpas de krav på majoritet och möteskallelse som gäller ändring av stadgar.

Närmare bestämmelser om hur bokföringen ska ordnas och vad den ska innehålla samt om scheman och om årskalkylen utfärdas genom förordning av statsrådet.

39 §

Skadeståndsskyldighet

Styrelsemedlemmarna, verksamhetsgranskarna och andra som med stöd av stadgarna sköter uppgifter som hör till föreningens förvaltning är skyldiga att ersätta skada som de i sitt uppdrag har orsakat föreningen uppsåtligen eller av vållande. Detsamma gäller skada som har vållats en föreningsmedlem eller någon annan genom överträdelse av denna lag eller föreningens stadgar. I fråga om skadeståndsskyldighet för den som har ställning som arbetstagare gäller vad som föreskrivs särskilt. Bestämmelser om skadeståndsskyldighet för revisorer finns i 10 kap. 9 § i revisionslagen.

En talan enligt denna paragraf eller 10 kap. 9 § i revisionslagen ska för icke straffbara gärningar väckas inom tre år från den tidpunkt då den skadelidande har fått eller borde ha fått vetskap om skadan och om den ansvarige. Preskriptionen av en skadeståndsskuld ska avbrytas med iakttagande av lagen om preskription av skulder (728/2003). Talan ska dock senast väckas

Riksdagens svar RSv 239/2022 rd

1) mot en styrelsemedlem eller en funktionär inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut som ligger till grund för talan fattades eller den åtgärd som ligger till grund för talan vidtogs eller försumrades,

2) mot en revisor eller verksamhetsgranskare inom fem år från det att den revisionsberättelse, den verksamhetsgranskningsberättelse, det yttrande eller det intyg som ligger till grund för talan lades fram.

40 §

Likvidationsförfarande som grundar sig på ett föreningsbeslut

Efter beslutet om upplösning får föreningen fortsätta med sin ekonomiska verksamhet endast i den utsträckning som en ändamålsenlig likvidation kräver, om det inte i beslutet bestäms om en senare tidpunkt för inledande av likvidationsåtgärderna. Likvidatorerna har rätt att söka offentlig stämning på föreningens borgenärer. Om föreningens tillgångar inte förslår till betalning av dess skulder, ska likvidatorerna ansöka om att föreningen försätts i konkurs. Om de tillgångar som återstår efter det att skulderna har betalats inte kan användas på det sätt som bestäms i föreningens stadgar, ska likvidatorerna överlåta dem för att användas för att främja något ändamål som står föreningens verksamhet nära. Likvidatorerna ska utan obefogat dröjsmål göra upp en slutredovisning för upplösningen. Slutredovisningen ska innehålla en redogörelse för betalningen av skulder och användningen av återstående tillgångar samt boksluten, verksamhetsberättelserna och eventuella revisionsberättelser och verksamhetsgranskningsberättelser för hela likvidationstiden. Likvidatorerna ska se till att slutredovisningen förvaras med iakttagande av bokföringslagens bestämmelser om förvaring av balansboken samt ge en kopia av slutredovisningen till en föreningsmedlem eller någon annan vars rätt berörs av upplösningen. Om föreningen enligt lag eller stadgarna är skyldig att välja en revisor eller en verksamhetsgranskare, ska slutredovisningen på motsvarande sätt genomgå revision eller verksamhetsgranskning. På likvidatorerna tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om styrelsen och dess medlemmar, om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel. Likvidatorernas mandattid fortsätter tills vidare.

62 §

Straffstadgande

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet

1) försummar att göra noteringar i bokföringen enligt 37 a § 4 mom.,

2) åsidosätter skyldigheten att förvara bokföringsmaterial enligt 37 a § 5 mom.,

ska, om inte gärningen utgör bokföringsbrott, grovt bokföringsbrott eller bokföringsbrott av oaktsamhet enligt 30 kap. 9, 9 a eller 10 § i strafflagen (39/1889) eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *bokföringsförseelse* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar RSv 239/2022 rd

Lagens 37 a § 3—6 mom. tillämpas på bokföringen för den räkenskapsperiod som börjar den 1 juli 2023 eller därefter.

På preskription av skadeståndsansvar som avses i 39 § tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om det beslut som ligger till grund för talan fattades, den åtgärd som ligger till grund för talan vidtogs eller försumrades eller revisionsberättelsen, verksamhetsgranskningsberättelsen, yttrandet eller intyget lades fram innan denna lag trädde i kraft.

Helsingfors 13.1.2023

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare